

VÁLASZADÓ

2017/AUGUSZTUS

Új szabályok a helyi adózásban

Változik a nyugdíjtörvény 2018-ban

Így kell bejelenteni a dolgozókat

Közös tulajdonú ingatlan eladása

Kérdések és válaszok

ADÓ
2017

8

Kedves Olvasó!

A tavaszi adócsomag változásokat hozott a helyi adózásban is, egyebek mellett új fogalmakat vezetett be, mint például az előrehozott adó, illetve a határozott időre megállapított adómérték. A különös és bonyolult új szabályok mellett akadnak egyszerűsítő és az IFRS-ekhez igazodó előírások, továbbá adóalapot növelő rendelkezések is.

Az utóbbi időben több kérdés is érkezett arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatottat mikortól (azaz milyen dátummal) kell biztosítottként bejelenteni, cikkünkben meg tudhatja a választ. Mint ahogy az is rendre felmerül, hogy gazdasági társaság ügyvezetője mikor láthatja el megbízási jogviszony keretében (amely természetesen díjazás nélkül is történhet) az ügyvezetői teendőket.

Számos munkajogi kérdésben a Kúria tesz pontot a vita végére. Nemrégiben hozott ítéletében arra világított rá, hogy nem cserélgethetik a munkavállalók egymás között rendszeresen a munka- és pihenőnapokat, mert úgy a munkavégzés tervezhetősége, a munkaidő-nyilvántartás ellenőrzésének lehetősége csorbát szenvedne.

Az osztalékfelvétellel kapcsolatban is számos kérdés merül fel, most éppen az, hogy fel lehet-e venni az osztalékot a tulajdoni hányadtól eltérő mértékben, illetve más-más időpontban.

Jövő év január 1-jétől több ponton is módosul a nyugdíjtörvény, cikkünkben sorra vesszük a változásokat.

Furcsa és bonyolult új szabályok a helyi adózásban

Új fogalmakat vezetett be a tavaszi adócsomag a helyi adók rendszerébe, mint például az előrehozott adó, illetve a határozott időre megállapított adómérték. A különös és bonyolult új szabályok mel-

lett akadnak egyszerűsítő és az IFRS-ekhez igazodó előírások, továbbá adóalapot növelő rendelkezések is.

Az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvénycsomagban egyebek mellett változtak a helyi adózás, az 1990. évi C. törvény (Htv.) egyes előírásai is. Új jogintézményként megjelenik az úgynevezett

előrehozott adófizetés (Htv. 41/A §), ami azon a furcsa logikán alapul, hogy az adózóknak legyen lehetőségük előre, önálló jogcímen befizetni az önkormányzatnak az adófolyószámlán önálló adónemként nyilvántartandó pénzösszegeket, a jövőbeni kötelezettség fedezetére. Az előrehozott adóról bevallást kell benyújtani, amelyben az adózó szerepelteti annak összegét, de azt is megjelölheti, hogy azt melyik – jövőben esedékessé váló – adókötelezettségbe számítsák be.

Ha a bevallás ilyen rendelkezést nem tartalmaz, vagy ha a megjelölt adó kisebb, mint az előrehozott adó összege, akkor az önkormányzati adóhatóság az általa nyilvántartott adófizetési kötelezettségek összegébe számítja be a befizetést, az esedékesség sorrendjében.

Mi lehet az új jogintézmény értelme? Ha az adózó az esedékes adóját meghaladó összeget fizet be, akkor azt túlfizetesként tartják nyilván, ami nem emeli az önkormányzat felhasználható bevételeit. Ezzel szemben az új konstrukció lehetővé teszi, hogy az önkormányzat jogszerűen felhasználhassa a „túlfizetéseket”, már a megfizetést követően. Feltehetően az új szabályokat néhány adózó és önkormányzat megállapodása inspirálta, amellyel segíthető az önkormányzatok finanszírozása, az adózók egyedi döntései alapján.

Ugyancsak az adózó és önkormányzat magatartása indukálhatta azokat a bonyolult szabályokat (Htv. 6–7. §), amelyek kiegészítik az önkormányzat adómegállapítási jogát. Az önkormányzatok közti verseny ugyanis néha ahhoz vezetett, hogy egyes települések azzal csábították magukhoz a vállalkozásokat, hogy alacsonyabb helyi adókat vetettek ki, majd később felemelték a mértéket.

A bizonytalanság ellen eddig egy alapvető szabály volt, az éven belüli súlyosítás tilalma. Az új szabályok szerint, ha az önkormányzat határozott időre állapította meg a helyi adó mértékét, akkor a határozott idő első két évében nem változtathatja meg azt. Utána pedig csak meghatározott körülmények [Htv. 6. § f) pont és 7. § hb) alpont] esetén, és csak ►

adózóna

Minden egy helyen, amit az adózásról tudni kell:

ADÓZÁS • SZÁMVITEL • TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS • MUNKAJOG • CÉGJOG

Most minden új és hosszabbító előfizetőnek
HVG Adó 2017 - évközi változások különszám.

RÉSZLETEK

megszabott korlátok mellett emelhetik fel az adó mértékét.

Ha egy önkormányzat például 2018-tól 6 évre csökkentett, 1 százalékos adó-mértéket vezet be a helyi iparüzési adóban (hipa), akkor két évig – 2020-ig – nem növelheti az adó mértékét. Azt követően (2020. január 1-jétől) is csak akkor lehet emelni az adót, ha a 2019. év január és október 31. közötti időszakban az önkormányzat iparüzésiadó-bevétele nem éri el a 2018. január 1. és október 31. közötti időszakban beszámított adó 70 százalékát. Ha ez teljesül, akkor is legfeljebb 30 százalék lehet az emelés mértéke, így legfeljebb 1,3 százalékra növekedhet az adó mértéke. Ezt követően, 2021. január 1. és október 31. között vizsgálándó, hogy a hipából befolyt bevétel eléri-e a 2018. január 1. és október 31. között bevallott és befizetett adót. Ha ez fennáll, akkor újra vissza kell állítani az eredeti (a példában 1 százalékos) adó mértékét a 6 éves ciklus végéig.

A harmadik módosítási csokor az IFRS-ek alkalmazásával beszámolt készítőkre vonatkozik, mivel a helyi iparüzési adó alapjának kiindulópontja ez esetben az IAS 18 Bevételek című standard, amelyet kiegészít az IAS 2 Készletek és IAS 11 Beruházások, illetve IAS 17 Lízing standard.

A jövő évtől az IAS 18-at és IAS 11-et az IFRS 15 Vevői szerződésből származó bevételek standard váltja fel, és ezt egészíti ki az IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok című standard. Ezzel a bevétel elszámolása jelentősen módosul, amire a helyi adókról szóló törvény (Htv. 40/C-D §) is változik. Az IFRS 15 standard fogalmát használják a nettó árbevétel meghatározásakor az iparüzési adónál, de ezt különböző növelő és csökkentő tényezőkkel korrigálják azért, hogy a számviteli törvény szerinti nettó árbevétel fogalmára kiigazítsák, ami biztosítja az adózásis semlegességet.

Az eljárási változás ahhoz kapcsolódik, hogy az adózók a hipabevallásukat az állami adóhatóság közreműködésével végezhetik 2017-től (Htv. 42/D §). Ezt anynyiban érinti a módosítás, hogy az adóelőleg-kiegészítésről készített bevallást is ehhez hasonlóan lehet teljesíteni.

Az adminisztrációt csökkentik a cégalapításhoz kötődő új szabályok, amelyek alapján a székhely szerinti helyi adóhatóság a cégbíróságnál bejegyzett cégről megkapja elektronikusan az adatokat, így azokat nem az adózóknak kell bejelenteniük. Ha további információra is szüksége van a helyi önkormányzatnak, akkor azt a helyi adóhatóság külön bekéri a cégtől. Az egyszerűbb bejelentési szabályok nem vonatkoznak másik önkormányzat közigazgatása alá tartozó telephelyekre.

Ezen túlmenően a törvény a hasznos alapterülethez kapcsolódóan meghatározza a belmagasság fogalmát, amely a padlószint és az afelett lévő épületszerkezet (födém, tető, illetve álmennyezet) közötti távolság. A telephely fogalmát bővíti a napelemerőművel is (52. § 31. pont) – amelyek mostanában gomba módra szaporodnak –, hogy azok se mentesülhessenek a potenciális telephelyhez kötődő adózás alól. Ugyancsak az adóalap növelését szolgálja az az egyértelműsítő fogalom (Htv. 52. § 22. f) alpont), mely szerint az alapítványok, egyesületek ingatlanbérbeadási bevétele iparüzési adót indukál, mivel része az nettó árbevételnek.

Szolnoki Béla adószakértő, könyvvizsgáló

A 2017-es változásokról ITT, a 2018-asokról ITT olvashatja el korábbi cikkeinket!

Itt a válasz, mikor kell biztosítottként bejelenteni a foglalkoztatottat

Az utóbbi időben több kérdés is érkezett arra vonatkozóan, hogy adott foglalkoztatottat mikortól (azaz milyen dátummal) kell biztosítottként bejelenteni.

A biztosítási jogviszony első napjának meghatározása számos okból bír jelentőséggel. Ezek közül a foglalkoztatott számára a legkézenfekvőbb, hogy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 16. paragrafusának (4) bekezdése e

dátumhoz köti a bejelentési kötelezettség időpontját. (Az említett jogszabályhely a) pontja értelmében a biztosítás kezdetére vonatkozóan legkésőbb a biztosítási jogviszony első napján, a foglalkoztatás megkezdése előtt kell megtenni a bejelentést, illetve ha a biztosítás elbírálására utólag kerül sor, akkor legkésőbb a biztosítási kötelezettség megállapítását követő napon kell teljesíteni.)

Az egyén oldaláról nézve azonban lényegesen fontosabb szempont, hogy a biztosítás kezdő dátumának megfelelő vagy nem megfelelő megállapítása/megválasztása társadalombiztosítási jogosultságot határozhat meg (például egészségügyi szolgáltatás), vagy éppen akadályozhat (például nyugdíj, rokkantsági ellátás).

Az 1997. évi LXXX. (Tbj.) törvény 7. paragrafusának (1) bekezdése értelmében a biztosítás – amennyiben e törvény eltérően nem rendelkezik – az ennek alapját képező jogviszony kezdetétől annak megszűnéséig áll fenn. Főszabály szerint tehát a biztosítási jogviszony kezdő napja megegyezik az alapjául szolgáló jogviszony kezdő napjával.

A munkaviszony kezdetének napját a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 48. szakasza értelmében a munkaszerződésben kell meghatározni, aminek hiányában a munkaviszony kezdete a munkaszerződés megkötését követő nap, tehát a munkavállaló biztosítási kötelezettsége is ettől az időponttól áll fenn, függetlenül attól, hogy e napon ténylegesen felvette-e a munkát.

Az egyéni és társas vállalkozó esetében a biztosítási (és az ehhez szorosan kapcsolódó járulékfizetési kötelezettsége) tartamát a Tbj. 10. paragrafusa rögzíti.

E szerint az egyéni vállalkozó jogviszonya

- az egyéni vállalkozói nyilvántartásba való bejegyzés napjától,
- ügyvéd, egyéni szabadalmi ügyvivő esetében a kamarai tagság kezdete napjától,
- európai közösségi jogász esetében a nyilvántartásba vétele napjától,
- közjegyző, önálló bírósági végrehajtó esetén e szolgálat kezdete napjától áll fenn.

ÚJ KIHÍVÁSOKAT KERES?

Pénzügyi állások a jobline.hu-n

MEGNÉZEM

A társas vállalkozó biztosítási kötelezettsége

- a gazdasági társaság, az egyesülés, a szabadalmi ügyvivői társaság, a szabadalmi ügyvivői iroda tagja esetében a tényleges személyes közreműködési kötelezettség kezdete napjától,
- egyéni cég tagja esetében az egyéni cég tagjává válás napjától,
- egyéb esetben a társas vállalkozásnál létesített tagsági jogviszony, illetve vezető tisztségviselői jogviszony létrejötte napjától keletkezik.

A gazdasági társaságok (bt., kkt., kft.) esetében tehát a személyes közreműködési kötelezettség kezdete napjától áll fenn a biztosítási és bejelentési kötelezettség. Ez akár a társasági szerződés keltének a napja is lehet, hiszen a Tbj. 4. paragrafus d) pontjának 1. alpontja már társas vállalkozónak tekinti az előtársasági működés (tehát a társasági szerződés megszületése és a cégbejegyzés közötti időszak) ideje alatt személyesen közreműködő tagot, illetve ügyvezetőt.

A mezőgazdasági őstermelő biztosítási kötelezettsége az őstermelői igazolványban feltüntetett időponttól, illetve gazdálkodó család tagja esetében a családi gazdaság nyilvántartásba vétele napjától állapítható meg figyelembe véve a Tbj. 5. paragrafus (1) bekezdésének i) pontjában meghatározott biztosítást kizáró körülményt is. Például a munkaviszonyban is álló mezőgazdasági őstermelő biztosítási kötelezettsége a munkaviszony megszűnését követő naptól áll fenn.

Megbízási, vállalkozási jogviszony esetén a jogviszony kezdő időpontja a szerződésben meghatározott időpont, ennek hiányában pedig a szerződés kelte, míg a választott tisztségviselő esetén a megválasztás napja.

Felhasználási szerződés alapján történő munkavégzés esetén ugyancsak a szerződésben meghatározott időponttól kezdődik a jogviszony, de ha ennek rögzítését a felek elmulasztják, akkor a felkérés, megbízás elfogadásának napja a kezdő időpont.

Mivel ez utóbb említett – a munkavégzésre irányuló egyéb – jogviszonyokban

munkát végzők biztosítási kötelezettségének elbírálására utólag, a kifizetésekor kerül sor, és a bejelentési kötelezettséget is csak az ezt követő napon kell teljesíteni, még nagyobb körültekintéssel kell eljárni, hiszen egy-egy „rossz dátum” a már megállapított ellátás megtérítéséhez, illetve visszafizetetéséhez vezethet.

Széles Imre társadalombiztosítási szakértő

Tanulságos eset a munkaidő-nyilvántartásról

Nem fogadható el olyan gyakorlat, hogy a beosztás szerinti munka- és pihenőnapokat a munkavállalók egymással rendszeresen cserélgetik, mert úgy a munkavégzés tervezhetősége, a munkaidő-nyilvántartás ellenőrzésének lehetősége szenvedne csorbát – mondta ki ítéletében a Kúria.

A BH 2013.8.226. számú döntés alapját képező jogeset még a régi Mt. hatálya alatt történt. Eszerint a munka- és pihenőidő nyilvántartásának olyannak kell lennie, hogy abból a törvényben előírtak betartására vonatkozóan egyértelmű következtetést lehessen levonni, a munkaidő-nyilvántartásban a munkaidő-beosztásban történt változást megfelelően dokumentálni kell. A közölt munkaidő-beosztástól eltérő pihenőnap munkavégzés rendkívüli munkavégzésnek minősül.

2009-ben egy munkáltatónál munkügyi ellenőrzésre került sor. Ennek eredményeként a revizorok megállapították, hogy a munkáltató nem tartotta be

1. a napi munkaidő mértékére,
2. a rendkívüli munkavégzés ellenértékének megfizetésére,
3. a munkavállalók munkaidő-nyilvántartásának vezetésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket.

A felügyelőség 4 millió forint összegű munkaügyi bírságot szabott ki, a döntést a másodfokú hatóság helybenhagyta.

Ezt követően a munkáltató keresetet nyújtott be a munkaügyi bíróságon, melyben a határozatok hatályon kívül helyezését kérte.

A napi munkaidő mértékével kapcsolatban megállapított jogsértés vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a 11 óra pihenőidő biztosítása során előfordulhatnak 20-40 perces eltérések a jelenléti íven vezetettek szerint, a valóságban azonban a dolgozók ebben az időszakban már nem végeztek munkát, átlóztak, illetve saját részükre bevásároltak.

A munkavállalók a jelenléti íven a munkakezdés időpontjaként a boltba történő érkezést írták be, ami nem a tényleges munkakezdés időpontja.

A rendkívüli munkavégzés ellenértékének megfizetésével kapcsolatban arra hivatkozott a munkáltató, hogy a kifogásolt esetekben nem a munkaidő-beosztástól eltérő munkavégzésre, hanem „csúsztatásra” került sor, így az adott időtartamra nem illette meg túlmunkadíj a munkavállalókat.

A munkaidő-nyilvántartás vezetésére vonatkozó kifogásokra reagálva azt állította a munkáltató, hogy a munkaügyi ellenőrzést követően a dolgozók személyesen javították a jelenléti ívet, így nem történt kettős nyilvántartás.

A munkaügyi bíróság a munkáltatót terhelő munkaügyi bírság összegét 2 millió forintra szállította le.

Az indokolás szerint a jelenléti ívek adatai alapján a napi munka befejezése és a másnapi munkakezdés között nem biztosítottak legalább 11 óra egybefüggő pihenőidőt a munkavállalók számára. A bíróság megállapította, hogy a munkaidő-nyilvántartás szabályszerű vezetésének biztosítása és annak ellenőrzése a munkáltató kötelezettsége, így nem fogadta el azt az érvelést, hogy a munkáltató nem tudta kivédeni a munkavállalók figyelmetlenségét.

A határozat 2. pontja vonatkozásában megállapította, hogy a munkavállalók egymás között műszakcseréről állapodtak meg, a boltvezető jóváhagyásával. Ez nem járt azzal a következménnyel, hogy havi szinten a munkavállalók a kötelező

Klubtagoknak **5-20% kedvezmény** több, mint **1700** elfogadóhelyén és a HVG Kiadónál.

A TAGSÁG IDEJE ALATT MEGJELENŐ HVG-KÜLÖNSZÁMOK!

További részletek:

/hvgklubkartya

hvgklubkartya.hu

óraszámánál több munkát végeztek volna. Azaz a munkáltató nem rendelt el rendkívüli munkavégzést, a műszakcserék miatti eredeti beosztástól eltérő munkavégzés nem minősült annak.

Nem osztotta a bíróság a határozat 3. pontja vonatkozásában a munkaügyi hatóság azon álláspontját, hogy a munkáltató kettős nyilvántartást vezetett volna. Álláspontja szerint ez csak akkor valósult volna meg, ha a munkáltató a munkavállalók munkabéréhez való jogának csorbítására alkalmas kettős nyilvántartást vezetett volna.

Az úgy a Kúriánál kötött ki. A Kúria elutasította a munkáltató keresetét. Indokolása szerint a munkaügyi bíróság helytállóan állapította meg, hogy a megjelölt időpontokban a napi munkaidő befejezése és a másnapi munkakezdés közötti legalább 11 óra egybefüggő pihenőidőt nem biztosították.

Annak érdekében, hogy a munkaidő-re (pihenőidőre) vonatkozó szabályok megtartása ellenőrizhető legyen, továbbá az esetleges munkavállalói igényeket érvényesíteni lehessen, a törvény előírja, hogy a munkavállalók rendes és rendkívüli munkaidejével, ügyeletével, készenlétével, szabadságának kiadásával és egyéb munkaidő-kedvezményével kapcsolatos adatokat a munkáltató köteles nyilvántartani.

A nyilvántartásnak olyannak kell lennie, hogy abból az érintett szabályok megtartására vonatkozó egyértelmű következtést lehessen levonni. Mivel a munkáltató nem kifogásolta a jelenléti íveken a munkavállalók által rögzített munkakezdési, illetve befejezési időpontot, megszegte ezen kötelezettségét.

Az ítélet idézi a régi Mt. 126. paragrafus (1) bekezdésének a) pontját, mely alapján rendkívüli munkavégzésnek minősül a munkaidő-beosztástól eltérő munkavégzés. A (2) bekezdés rendelkezése szerint kivételt képez ez alól, ha a munkavállaló az engedélyezett távollét idejét a munkáltatóval történt megállapodás alapján ledolgozza.

A munkaidő-beosztást legalább 7 nappal korábban, s legalább egy hétre előre kell közölni a munkavállalóval. A munkaidő-nyilvántartásban a munkaidő-beosztásban történt minden változást dokumentálni kell, abból ki kell tűnnie, hogy rendes, vagy rendkívüli munkavégzés történt-e, s mi ezek kezdő, illetve befejező időpontja.

A Kúria megítélése szerint a munkaügyi bíróság tévesen jutott arra az álláspontra,

hogy az engedélyezett távollét ledolgozására (csúsztatás) került sor. Az engedélyezett távollét megállapodáson alapuló ledolgozása csak esetenként, kivételes helyzetben indokolt. Nem fogadható el olyan gyakorlat, amely alapján a beosztás szerinti munka- és pihenőnapokat a munkavállalók egymással rendszeresen cserélgetik, hisz ebben az esetben a munkavégzés tervezhetősége, s a munkaidő-nyilvántartás ellenőrzésének lehetősége szenvedne csorbát.

A munkáltató a munkaidő-beosztás módosítását nem dokumentálta, így a hatóság jogszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a közölt munkaidő-beosztástól eltérő pihenőnapi munkavégzés rendkívüli munkavégzésnek minősül, melyért a munkáltató nem biztosította a megfelelő ellentételezést a munkavállalók számára.

Az Mt. a munkáltató kötelezettségévé teszi a munkaidő-nyilvántartás vezetését, mely alapján a munkaidő-nyilvántartás szabályszerű vezetésének ellenőrzése is a munkáltató kompetenciája. Ennek megfelelően, ha a munkáltató ezt a kötelezettségét átengedte a munkavállalók számára, úgy azért köteles helytállni.

Az ellenőrzés során a munkavégzés helyén bemutatott nyilvántartás, valamint a munkáltató képviselője által ugyanezen munkavégzési helyre vonatkozó, utóbb bemutatott munkaidő-nyilvántartás adatai nem egyeztek meg, így a munkavégzési helyre adott időpontban két nyilvántartás létezett. A munkavállalók esetleges későbbi javítása akként értékelhető, hogy azt a munkáltató maga tette meg.

Mindezekre figyelemmel a Kúria szerint helytállóan állapította meg a munkaügyi hatóság, hogy a munkáltató nem tartotta be a munkavállalók munkaidő-nyilvántartásának vezetésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket.

dr. Hajdu-Dudás Mária munkajogász

Új szabályok a táppénz megállapításában

A táppénzre vonatkozó szabályok folyamatosan változnak. Az elmúlt pár évben módosultak a táppénzjogosultságra, a táppénzfolyósítás idejére, az ügyintézésre, a táppénz megállapítására és a jogalap nélkül felvett táppénz visszakövetelésére vonatkozó szabályok és határidők.

Először is érdemes áttekinteni azokat a főbb szempontokat, amelyekre a táppénz megállapítása épül.

Ha keresőképtelen személy jogosult táppénzre, akkor a táppénz összegének megállapításakor többek között a következőket kell figyelembe venni:

- az irányadó időszak és ezen belül a számitási időszak,
- a táppénz alapjánál figyelembe vehető jövedelem és napi jövedelem,
- a táppénz mértéke és a táppénz napi összegének maximuma.

Ha a fenti szempontokat vesszük alapul, akkor megállapítható, hogy idén csak az irányadó számítási időszakban nem történt változás.

Táppénz alapjánál figyelembe vehető jövedelem és napi jövedelem

Ez esetben két módosítást kell megemlíteni. Az egyik módosítás a minimum 180 naptári napig ellátásban részesülők kedvezmény szabályát érinti, a másik változás az előleg-megállapítás eltörlésére vonatkozik.

Az 1997. évi LXXXIII. törvény (Tbj.) 48. paragrafusának (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy miként kell a táppénzt megállapítani, ha adott időszakban a biztosított azért nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, mert legalább 180 napig táppénzben, baleseti táppénzben, csecsemőgondozási díjban vagy gyermekgondozási díjban – kivéve a méltányosságból megállapított ellátásokat – részesült.

A tavalyi szabályhoz képest két ponton változott az említett rendelkezés. A múlt évben a táppénz naptári napi összegét az utolsóként megállapított ellátás alapján figyelembevételével kellett megállapítani, ha az a biztosított szerződés szerinti jövedelménél kedvezőbb volt. Idén azonban az összehasonlítás alapja elsősorban a tényleges (legalább 30 napi) jövedelem, és csak ezt követően – azaz a tényleges jövedelem hiányában – lehet az összehasonlításnál a szerződés szerinti jövedelmet alapul venni.

Továbbá a tavalyi szabály még rögzítette, hogy az ellátások fenti, 180 napi idejének számításánál csak azt az időszakot lehetett figyelembe venni, ameddig a biztosítási idő folyamatos volt, vagyis az nem szakadt meg 30 napnál hosszabb időre. 2017. január 1-jétől ez a rendelkezés kikerült a jogszabályból.

Változik az előleg eltörlésére vonatkozó szabály is. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság – amely a volt OEP ►

pénzbeli ellátási területének feladatait látja el idén január 1-jétől – tájékoztatása alapján „a bürokráciacsökkentés jegyében 2017. január 1-jétől megszüntetésre került az előleg jogintézménye. Ezért ezen naptól kezdődően, ha a pénzbeli ellátásra, baleseti táppénzre való jogosultság megállapítása során az ellátás összege 21 napon belül azért nem állapítható meg, mert nem került sor a biztosított jövedelméről bevallás benyújtására az adóelőleg megállapításához, a rendelkezésre álló adatok alapján kell megállapítani az ellátást”.

Változás a táppénz mértékében és napi összegében

A Tbj. 48. paragrafusának (7) bekezdése tavaly úgy rendelkezett, hogy a táppénz összege folyamatos, legalább kétévi biztosítási idő esetén a táppénz alapjának 60 százaléka. Idén január 1-jétől a fenti két év helyett 730 naptári napot határoz meg a törvény, sőt, további kiegészítésként bekerült a jogszabályba, hogy ezen naptári napoknál a biztosításban töltött napokat kell figyelembe venni. Milyen változást okozott ez a két módosítás?

Az egyik változás, hogy amíg korábban a két év a szököév esetén több naptári napot kívánt meg a 60 százalékos mértékű táppénzhez, a módosítás kapcsán a szököév a táppénz mértékénél már nem befolyásoló tényező. A másik változás a biztosítási időhöz kapcsolódik. Idén legalább 730 – a Tbj. 5. paragrafusa szerinti – biztosításban töltött nappal kell rendelkezni, azaz a 730-ba nem lehet beszámítani azokat a napokat, amikor például a biztosítási jogviszony szünetel. Ha például a munkavállaló – aki 2015. július 5-je óta áll munkaviszonyban – 2017. július 12-étől táppénzben részesül, azonban mind 2016-ban, mind 2017-ben 10-10 nap fizetés nélküli szabadságot vett igénybe, amely alatt szünetelt a biztosítása, akkor ezek a napok kiesnek a 730 nap számítása során.

Végezetül meg kell említeni a táppénz napi összegének változását. A táppénz egy napra járó összege nem haladhatja meg a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszeresét, amely tavaly havi 222 ezer forint, napi szinten 7400 forint volt, de a minimálbér emelkedésére tekintettel ez az összeg 2017-ben havi 255 ezer forintba nőtt, ami napi szinten 8500 forint.

dr. Radics Zsuzsanna
társadalombiztosítási szakértő

Közös tulajdonú ingatlan értékesítése, lakóház eladása válás után

Az ingatlanpiac élénkülésével megsaporodtak az eladással összefüggő adózási kérdések. Cikkünkben példákkal mutatunk be két esetet.

Közös tulajdonban lévő lakás értékesítése

Az élettársak 2008-ban vásároltak új építésű lakást 25,3 millió forintért. A férfi tulajdoni hányada 70 százalék, a nő tulajdoni hányada 30 százalék volt.

Később összeházasodtak, és a férj 2014-ben illetékmentesen a feleségnek ajándékozott 20 százalék tulajdonrészt, így 50–50 százalékban lettek tulajdonosok.

A házastársak 2017-ben értékesítik az ingatlant 28,5 millió forintért. Az eladott lakás árát új lakás építésére használják fel. Kérdés: kell-e adót fizetni, és ha igen, akkor mennyit?

Közös tulajdon esetén – a tulajdonosok eltérő rendelkezése vagy tulajdonjogi korlátozások hiányában – az ingatlan átruházásából a magánszemélyt a tulajdoni hányada arányában terheli adókötelezettség.

A házastársak adókötelezettségét tehát 50-50 százalékban kell megállapítani, mivel az ingatlan átruházásakor 50-50 százalékban tulajdonosok [szja-törvény 4. § (6) bekezdés].

További szabály, hogy a jövedelem az eladási árból a szerzési érték és más költségek levonásával számított összeg [szja-törvény 62. § (6) bekezdés]

- 100 százaléka a megszerzés évében és az azt követő évben,
- 90 százaléka a megszerzés évét követő második évben,
- 60 százaléka a megszerzés évét követő harmadik évben,
- 30 százaléka a megszerzés évét követő negyedik évben,
- 0 százaléka a megszerzés évét követő ötödik és további évben.

A férj adókötelezettsége:

A férj a saját részét (az ajándékozás után megmaradt 50 százalékot) 2008-ban szerezte, neki már nem kell adót fizetnie, és erről bevallást sem kell adnia, tekintve, hogy a szerzéstől számítva több mint öt év telt el.

A feleség adókötelezettsége:

A feleségre eső 14 250 000 forint bevételt két részre kell osztani:

- a 2008-ban szerzett 30 százalékos tulajdoni hányadnak megfelelő $28\,500\,000 \times 0,3 = 8\,550\,000$ forint után nem kell már adót fizetni, és erről bevallást sem kell adnia, tekintve, hogy a szerzéstől számítva több mint öt év telt el;
  - a 2014-ben illetékmentes ajándékozással szerzett 20 százalékos tulajdoni hányadnak megfelelő $28\,500\,000 \times 0,2 = 5\,700\,000$ forint bevételből 25 százalékos, azaz 1 425 000 forint a számított jövedelem, amelynek 60 százaléka az adóalap, mivel az átruházás a szerzés évét követő harmadik évben történik.
- A feleségnek tehát $1\,425\,000 \times 0,6 = 855\,000$ forint után kell 15 százalékos, azaz 128 250 forint adót fizetnie.

Az eladott lakás árának új lakás építésére történő felhasználása nem jár automatikus adókedvezménnyel.

Az szja-törvény 63. paragrafusának (7) bekezdése szerint kérelmezhető méltányossági jogkör gyakorlása során az adóhatóság vizsgálja az adózó vagyoni, jövedelmi és szociális helyzetét.

A méltányolandó körülményeknek, illetve a méltányolást érdemlő felhasználási módoknak együttesen kell fennállnia, bármelyik hiánya a kérelem elutasítását vonja maga után.

Lakás, lakóház építése, építtetése lakhatást biztosító célú felhasználásnak minősül, mely esetben a korábbi ingatlan átruházásából származó bevétel lakás-célú felhasználását a jogerős használatbavételi engedéllyel (300 négyzetméter alatt hatósági bizonyítvánnyal), valamint az összeg felhasználását igazoló, a használatba vételig kiállított számlákkal kell igazolni.

Lakóház eladása válás után

Egy házaspár 50–50 százalékos tulajdoni hányaddal 2014-ben 16 millió forintért vett egy leromlott állagú, felújításra szoruló lakóházat.

A vétellel kapcsolatban felmerült kiadások (illeték, ügyvédi munkadíj stb.) igazolt összege 700 ezer forint volt.

A ház felújítására, berendezésekre a férj és a feleség nevére szóló számlák alapján 2016-ban 9 millió forintot költöttek.

A házaspár 2017 januárjában elvált. A váláskor a férj megvásárolta az asszony 50 százalékos tulajdonrészét 5,5 millió forintért, a vétellel kapcsolatos igazolt költség 250 ezer forint volt.

Ezt követően a volt férj 2017-ben eladná a házat 39 millió forintért (várható ügyvédi és egyéb költség 50 ezer forint).

MÁR OKOSTELEFONON IS ELÉRHETŐ!

Töltse le a DHVG-applikációt az App Store vagy a Google Play áruházból,
és olvassa a HVG-t – bárhol, bármikor!

Kérdés: milyen adókötelezettséggel kell számolnia, hogyan veheti figyelembe a fennálló házasság alatt keletkezett számlákat, az ingatlanrészek eltérő szerzési időpontját és szerzési értékét?

Az ingatlan átruházásából keletkező jövedelem meghatározásához a kapott bevételből le kell vonni azokat a kiadásokat, amelyek az eladott ingatlannal összefüggésben az eladónál igazoltan felmerültek [szja-törvény 62. § (1) bekezdés]. Így levonható az ingatlan megszerzésével kapcsolatban felmerült kiadás, azaz

- az eladandó ingatlanon elvégzett értéknövelő (az átruházást megelőző 24 hónapon belül és az átruházásról szóló szerződés szerinti bevételnek az 5 százalékát meghaladó mértékben az ingatlan állagmegóvása céljából történő) beruházás költsége [szja-törvény 3. § 32. pont],
- az ingatlan eladásával kapcsolatban felmerült kiadás (üggyvéd munkadíja, a hirdetések díja stb.),
- a megszerzésre fordított összeg.

Az értéknövelő beruházás a lakás tartozékát jelentő berendezések (beépített bútorok, szaniterek stb.) cseréjére is vonatkozik.

A volt férj által a váláskor megváltott 50 százalék tulajdonrészrel összefüggésben szja-kötelezettség nem keletkezik, ugyanis az szja-törvény 1. számú mellékletének 7.6. alpontja értelmében a házassági vagyoni közösség megszüntetése következtében ingóknak, ingatlanoknak, jogoknak vagy értékpapírnak a házastárs által történő megváltásából származó jövedelem adómentes.

Mivel a volt férj a lakóházat 50–50 százalékos arányban két időpontban szerezte meg, a jövedelmet a kapott ellenérték 50–50 százalékából külön-külön kell kiszámítani.

Az értéknövelő kiadások igazolására a 2016-ban kelt számlák figyelembe vehetők, mivel az eladási ár 5 százalékát meghaladják az átruházást megelőző 24 hónapon belül.

A 2014-ben szerzett részre vonatkozó számítás:

Bevétel: 19 500 000 forint

Szerzési érték (50 százalék): 8 000 000 forint

Értéknövelő beruházás (50 százalék): 4 500 000 forint

Szerzéssel kapcsolatban felmerült kiadás (50 százalék): 350 000 forint

Számított összeg: 6 650 000 forint

Adóalap: (60 százalék): 3 990 000 forint

A 2017-ben szerzett részre vonatkozó számítás:

Várható bevétel: 19 500 000 forint

Szerzési érték: 5 500 000 forint

Szerzéssel kapcsolatban felmerült kiadás: 250 000 forint

Átruházással összefüggő várható kiadás: 50 000 forint

Várható számított összeg: 13 700 000 forint

Várható adóalap: (100 százalék): 13 700 000 forint

Összes kötelezettség:

Várható adóalap összesen: 17 690 000 forint

Várható adó (15 százalék): 2 653 500 forint

Az ingatlan és vagyoni értékű jog átruházásából származó jövedelem után az adót a magánszemélynek adóbevallásában kell megállapítania és az adóbevallás benyújtására előírt határidőig kell megfizetnie [szja-törvény 63. § (1) bekezdés].

Surányi Imréné okleveles közgazda

AJÁNLÓK:

Ügyvezető megbízási jogviszonyban: mikor lehet, és mikor nem?

Gazdasági társaság ügyvezetője megbízási jogviszony keretében (amely természetesen díjazás nélkül is történhet) csak abban az esetben láthatja el az ügyvezetői teendőket, ha nem tagja a társaságnak, illetve, ha tulajdonosról van szó, akkor pedig az ügyvezetésen túl, társas vállalkozóként is közreműködik a társaságban.

A Tbj. (1997. évi LXXX. törvény) mind a megbízási jogviszonyban munkát végzőt, mind pedig a választott tisztségviselőt a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban állók közé sorolja, akikre a törvény 5. paragrafus (1) bekezdésének g) pontja szerint akkor terjed ki a biztosítás, ha az e tevékenységből származó, járulékalapot képező jövedelmük havi szinten eléri a minimálbér 30 százalékát (38 250 forintot), illetve naptári napokra ennek a harmiad részét (1275 forintot).

A biztosítási kötelezettség elbírálása tehát mindkét jogviszonyban azonos elvek szerint – egyszerű osztás révén – történik. A jogviszonyból származó jövedel-

met el kell osztani a jogviszony tartamával (hónapjaival vagy napjaival), és a kapott hányadost kell összevetni az említett háttérösszegekkel. A művelet során azonban mind a számlálóban, mind pedig a nevezőben eltérés van a két jogviszony között.

A jogviszonyból származó járulékalapot képező (a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szerinti összevont adóalapba tartozó, adóelőleg-alap meghatározásánál figyelembe veendő) jövedelem megállapításánál számolni kell azzal is, hogy a megbízás önálló tevékenység (tehát a megbízási díjból 10 százalékos költséghányad vagy a megbízott nyilatkozata szerinti költség levonható), míg a tiszteletdíj nem önálló tevékenységből származó bevétel, így az egésze jövedelem.

Másrészt a Tbj. végrehajtását segítő 195/1997. kormányrendelet külön előírást tartalmaz a jogviszony tartamának meghatározásáról. A rendelet 4. paragrafusának (5) bekezdése értelmében a választott tisztségviselő biztosítási kötelezettségének elbírálásánál azt az időszakot kell figyelembe venni, amely a választás napjától a díj fizetéséig, illetőleg az előző kifizetéstől az újabb díj kifizetésének napjáig, vagy ha a tisztség megszűnt, akkor a tisztség megszűnésének napjáig eltelt.

Széles Imre társadalombiztosítási szakértő

A teljes cikket itt olvashatja el:

http://adozona.hu/tb_jarulekok_nyugdij/Mely_esetben

Társasház, lakásszövetkezet számvitele: figyeljen a változásokra!

2017-től új kormányrendelet szabályozza az egyéb szervezetek – köztük a lakásszövetkezetek és társasházak – beszámoló-készítési és könyvvizetési kötelezettségét.

A 224/2000. kormányrendelet helyébe lépett 479/2016. kormányrendelet szerkezete áttekinthetőbb, s bár legtöbb rendelkezése megegyezik a 224-es rendeletben foglaltakkal, vannak eltérések is.

A lakásszövetkezet és a társasház, mint egyéb szervezet a nyilvántartásait és a beszámolót az új rendelet I-II. és V. fejezete előírásait figyelembe véve vezeti, készíti el. Az I-II. fejezet az egyéb szervezetekre vonatkozó általános előírásokat, az V. fejezet a lakásszövetkezetekre és társasházakra vonatkozó sajátos szabályokat fogalmazza meg.

Könyvvizetés

A könyvvizetésben általános szabály, hogy a lakásszövetkezet és a társasház a nyilvántartásait az egyszeres, illetve a kettős könyvvitel rendszerében is vezetheti.

Egyszeres könyvvitelt vezethetnek a szervezetek, ha az alaptevékenységből, valamint a vállalkozási tevékenységből származó (ár)bevételek együttes összege – két egymást követő évben, évenként – az 50 millió forintot nem haladja meg, vagy (értékhatártól függetlenül) ha csak alaptevékenységet folytatnak.

Kettős könyvvitelt köteles vezetni (erre át kell térni) a szervezet, ha két egymást követő évben az alaptevékenységből, valamint a vállalkozási tevékenységből származó éves (ár)bevételek együttes összege évenként meghaladja az 50 millió forintot.

Jogelőd nélküli alapítás esetén, ha a szervezetnek a tárgyévet megelőző két üzleti év egyikére vagy mindkét üzleti évre vonatkozó (ár)bevételei adatai hiányoznak, vagy csak részben állnak rendelkezésre, akkor a tárgyévi várható éves (ár)bevétel és – ha van – a tárgyévet megelőző (első) üzleti évi (éves szintre átszámított) (ár)bevétel kell figyelembe venni.

Kivételez ezen általános szabály alól a lakásszövetkezet esetében, ha az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény (Eva tv.) hatálya alá bejelentkezett. Ekkor – (ár)bevételeitől függetlenül – köteles kettős könyvvitelt vezetni. Ezen kívül a lakásszövetkezet dönthet úgy, hogy – bár az adatai alapján erre nem kötelezett – a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (számviteli törvény) előírása szerinti éves beszámolót készít, és ezért kettős könyvvitelt vezet.

Új előírás, hogy a legfeljebb hatlakásos társasház közössége, ha a szervezetére és működésére nem a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvényben (Társasházi tv.) meghatározott rendelkezéseket alkalmazza, dönthet úgy, hogy könyvvizelési kötelezettségét az új rendeletben foglaltak helyett a társasház közössége által határozatlan elfogadott módon teljesíti, azaz maga alakítja ki a beszámoló és könyvvizetés formáját, tartalmát.

Beruházás, felújítás elszámolása lakásszövetkezetnél

Kettős könyvvitel vezetése esetén a tárgyi eszközöknél értéket növelő bekerülési (beszerzési) értéknek kell figyelembe venni a meglévő tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltozta-

tásával, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő munka, továbbá az elhasználódott tárgyi eszközök eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértékét, közvetlen költségét.

Az egyszeres könyvvitel vezetése esetén a tárgyi eszközök felújítási munkái számlázott értékének, illetve közvetlen költségeinek aktiválására vonatkozó előírását nem kötelező alkalmazni.

Beszámoló

A beszámoló részei – kivéve, ha a szervezet saját döntés alapján a számviteli törvény szerinti éves beszámoló készítését választja – a mérleg és eredménylevezetés, eredménykimutatás. Ezek formáját, tartalmát az új rendelet 1-4. mellékletei tartalmazzák. Kiegészítő mellékletet a beszámoló csak akkor tartalmaz, ha a szervezet a számviteli törvény szerinti éves beszámoló készítését választja.

A beszámoló lehet:

- a) egyszerűsített beszámoló,
- b) egyszerűsített éves beszámoló,
- c) az egyéb szervezet választása vagy jogszabály előírása alapján a számviteli törvény szerinti éves beszámoló.

Egyszerűsített beszámolót készíthet az a lakásszövetkezet és társasház, amelynek az alaptevékenységből, valamint a vállalkozási tevékenységből származó (ár)bevételek együttes összege – két egymást követő évben, évenként – az 50 millió forintot nem haladja meg, vagy – értékhatártól függetlenül – amely csak alaptevékenységet folytat.

Egyszerűsített éves beszámolót köteles készíteni az a szervezet

– amelynek két egymást követő évben az alaptevékenységből, valamint a vállalkozási tevékenységből származó éves (ár)bevételek együttes összege évenként meghaladja az 50 millió forintot,

– az Eva tv. hatálya alá bejelentkezett lakásszövetkezet,

– a saját döntés alapján a számviteli törvény szerinti éves beszámoló készítését vállaló szervezet.

Pölöskei Pálné okleveles könyvvizsgáló

A teljes cikket itt olvashatja el:

<http://adozóna.hu/szavmitel/Tarsashaz>

Nyugdíjtörvény: számos ponton lesz változás jövőre

Jövő év január 1-jétől több ponton is módosul a nyugdíjtörvény. Mégsem kell

a szívükhöz kapniuk azoknak, akik jövőre válnak jogosulttá a nyugellátásra.

A 2017. évi L. törvénynek köszönhetően a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvény a jövő évtől számos pontban változik. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) helyébe lépő törvény, a Tny. mellett számos más – lényegében valamennyi hatósági eljárásjogi tárgyú, illetve ilyen jellegű rendelkezést is tartalmazó – jogszabály módosítását szükségessé tette. Ezek egyike tehát a Tny., melynek néhány új előírására hívjuk fel a figyelmet.

Az Ákr. – növelve az ügyfél nyilatkozatának a súlyát – általános elvként fogalmazza meg 64. paragrafusának (1) bekezdésében, hogy amennyiben jogszabály nem zárja ki, az ügyfél a nyilatkozatával pótolhatja a hiányzó bizonyítékot, ha annak beszerzése nem lehetséges.

Ez a nyugellátás vonatkozásában meg lehetőséget „furcsa” helyzeteket teremtenek. Így nem véletlen, hogy a Tny. 64. paragrafusának (4) bekezdésében rögzíti, hogy a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv hatáskörébe tartozó ellátások jogosultsági feltételei tekintetében az ügyfél nyilatkozatával nem pótolhatja a hiányzó bizonyítékot.

Ezzel párhuzamosan a Tny. 43. paragrafusa egy új (3) bekezdéssel egészül ki, amely szerint a kereseti, jövedelmi adatokat a nyugdíjbiztosítás nyilvántartása alapján kell számításba venni. A nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban nem szereplő adatokat a foglalkoztatónak vagy jogutódjának az egykorú munkaügyi, bérszámfejtési, könyvelési nyilvántartásai alapján kiállított írásbeli igazolásával, ennek hiányában más egykorú okirattal – így különösen a Tbj. 47. paragrafusának (3) bekezdése vagy 50. paragrafus (6) bekezdése szerinti foglalkoztatói igazolással, a személyi jövedelemadó megállapításához a foglalkoztató által kiadott igazolással, a kereset, jövedelem kifizetését, elszámolását igazoló bizonylattal, munkakönyvvel, személyijövedelemadó-bevallással – lehet igazolni.

Az Ákr. nem használja a hatósági döntések vonatkozásában a jogerő fogalmát, ►

helyette a véglegesség jogintézményét vezeti be. A törvény 82. § (1) bekezdése szerint a hatóság döntése végleges, ha annak tartalmát – az Ákr. törvényben meghatározott kivételekkel – már nem változtathatja meg. A véglegesség a döntés közlésével áll be.

E szabály szintén nem alkalmazható „betű szerint” a nyugellátással összefüggésben, így a Tny. törvény e tekintetben is tartalmaz néhány speciális előírást, mind a szolgálati és jogosultsági idő, mind a nyugellátás összegét érintően.

Széles Imre társadalombiztosítási szakértő

A teljes cikket itt olvashatja el:

http://adozona.hu/2018_as_valtozasok/Szamos

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

Végelszámolás – ingatlanfelértékelés

Tudomásunk szerint a végelszámolás során – amit vagyonfelosztási javaslatnal megkap a két tag – a bt.-ben lévő ingatlant piaci értéken kell szerepeltetni. Az ingatlan könyv szerinti értéke 7 millió forint, a piaci értéke (értékbecsléssel) 18 millió forint. A kettő közötti különbséget a T12 Ingatlan - K417 Értékelési tartálék könyvelési tétellel rögzítjük.

1.) Ez a 11 millió forint eredményez-e társaságiadó-kötelezettséget, vagyis át kell-e könyvelnünk az értékelési tartálékból az egyéb bevételek közé? Ha igen, van-e esetleg adózás előtti eredményt csökkentő tétel, ami módosítja ezt, vagy ez mindenképpen a bevételekhez hasonló módon fog adózni?

2.) A tagoknak jutó ingatlan után szja- (15 százalék) és eho- (450 ezer forintig) fizetési kötelezettség keletkezik, de ha nincs pénzlevonási lehetőség (csak az ingatlan áll rendelkezésre) az adóra – mivel nem értékesítik az ingatlant –, akkor a magánszemély tagoknak be kell-e fizetniük a saját pénzükből az adó összegét, hogy azt el lehessen utalni a NAV-nak? El lehet valamelyik adótól tekinteni úgy, hogy nem vonja le a vállalkozás, hanem a végelszámolás lezárása után a magánszemély rendezi azt?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA

A végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. kormányrendelet (72-es

rendelet) előírása szerint a végelszámolás befejezésekor a gazdálkodó könyvviteli nyilvántartásaiban szereplő ingatlan piaci értéke és a könyv szerinti értéke közötti – nyereség jellegű – különbséget az egyéb bevételek között kell – a könyvviteli számlák zárása előtt – elszámolni.

E bevételhez (ha ráfordítás lenne, a ráfordításhoz) adózás előtti eredménymódosítás nem kapcsolódik, azaz a megszűnő társaságnál e nyereség része lesz az adóalapnak.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (szja-törvény) a jogutód nélküli megszűnés miatt vállalkozásból kivont jövedelem alapján fizetendő adóra vonatkozóan a következőképpen rendelkezik:

A belföldi székhelyű társas vállalkozás jogutód nélküli megszűnése, cégbejegyzése iránti kérelem elutasítása és cégbejegyzése iránti eljárás megszüntetése esetén az adót a társas vállalkozás a jövedelemszerzés időpontjára megállapítja, valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) előírásai szerint bevallja és – akkor is, ha a levonásra bármely okból nem kerülhet sor – megfizeti; a kifizető a magánszemély helyett megfizetett, bevallott adót beszámíthatja a magánszeméllyel szembeni kötelezettségébe. Arról nincs rendelkezés, hogy kötelezettség hiányában mi az eljárás, de nyilván előírja követelésként a magánszeméllyel szemben.

Ha az egészségügyi hozzájárulás levonására nincs lehetőség, akkor azt a magánszemély állapítja meg, fizeti meg és vallja be. A befizetés a negyedévet követő hó 12-éig esedékes, és a tárgyévra vonatkozó bevallásban kell bevallani. [72-es rendelet 7. § (2) bekezdés, szja-törvény 15. § (4) bekezdés, szja-törvény. 68. § (10) bekezdés, Eho. 11. § (2) és (8) bekezdés, Art. 2. számú melléklet 1/A/c pont.]

Pölöskei Pálné, okleveles könyvvizsgáló

Osztalékfizetés több tagnak

Ötven-ötven százalékos tulajdoni hányad esetén hogyan oldható meg, hogy az osztalékfelvétellel ne a tulajdoni részarány mértékében, illetve ne ugyanabban az időpontban kerüljön sor? Például az egyik tag 2016-ban, a másik pedig 2017-ben vesz fel osztalékot?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA

Érdekes kérdést feszeget az olvasó. A gazdasági társaságokról szóló törvényben (Gt.) foglalt szabályozást felváltó új

Ptk. elemzése során hosszas vita folyt szakmai körökben is arról, hogy megengedett-e a törzsbetétek arányától való osztalékeltérítés. A konklúzió végül is az lett, hogy az ilyen gyakorlat megengedett.

A Ptk.-n kívül jogszabályi rendelkezés is alátámasztja az osztalék mértékének a törzsbetétek arányától való eltéréseinek lehetőségét. Ez pedig a 21/2006. IM-rendelet, amelynek 6. számú melléklete tartalmazza a kft. szerződésmintáját. E minta 10.2. pontjában rendelkezhetnek a tagok az eredmény felosztásának kérdéseiről, ahol két választási lehetőség illeti meg őket: egyrészt a törzsbetétek arányában határozható meg az osztalékfizetés, vagy pedig egyedileg megadott arány szerint (tehát a törzsbetétek arányától eltérően).

A cégeljárásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 128. paragrafusának a) pontjára alapul a fenti rendeletben a társaságiszerződés-minta, amelynek jelentősége, hogy a Ctv. rendelkezései szerint az egyszerűsített cégeljárásban (alapításkor) a fenti minta nem módosítható, csak a választási lehetőség szerinti részeket kell és lehet kitölteni. Tehát a cégeljárás és társasági jogi kérdésekben általános jellegű jogszabálynak (lex generalis) minősülő Ptk. rendelkezéseihez (például a 3:185. paragrafus) képest a rendelet mint speciális jogszabály (lex specialis) szabályozza az eltérés lehetőségét. Erre abszolút módja van, és feltétlenül érvényre juthat a rendeletben meghatározott minta szerinti eltérési lehetőség.

A nem egyenlő mértékre vonatkozó kérdésre tehát a válasz, hogy az osztalék eltérítése lehetséges.

A nem egyenlő időpontban történő osztalékfelvétel már más kérdés. Az osztalék jóváhagyásakor nincs lehetőség arra, hogy csak egyes tagoknak hagyjunk jóvá osztalékot, azt a társasági szerződésben foglalt felosztási mód szerint kell meghatározni. Ugyanakkor az, hogy a jóváhagyott osztalékot ki, mikor veszi fel, már lehet döntés kérdése, például likviditási okokból. Vagyis a jóváhagyott osztalékot eltérő időpontokban is fel lehet venni.

Hunyadné Szűts Veronika, igazságügyi adó- és járulékszakértő

Munkába járás költségtérítése – cégaudóadó-fizetés

Magánszemély munkáltatójától élettárs tulajdonában lévő autó használatára (munkáltató érdekkörében felmerült ügyben) költségtérítést kap. Ebben ►

az esetben keletkezik-e a magánszemélynél cégautóadó-fizetési kötelezettség? Ha igen, akkor kinek kell az adóbevallást elkészítenie és megfizetnie az adót: neki, vagy az élettársának? Mely esetben nem keletkezne cégautóadó-fizetési kötelezettség?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA

Az élettárs tulajdonában lévő személygépkocsi üzleti használatára tekintettel fizetett költségtérítéssel szemben a magánszemély tételes költségelszámolást alkalmazhat, mely esetben a személygépkocsi adóalany tulajdonosának (az élettársnak) cégautóadót kell fizetnie annak a hónapnak a kötelezettségeként, amelyet megelőző hónapban a költségelszámolás történt.

A bevallást az élettársnak az állami adóhatósághoz a 1701-es számú nyomtatványon kell benyújtani a negyedévet követő hónap 20. napjáig, és ugyanaddig esedékes az adó megfizetése is a kincstárnál vezetett 10032000-01076167 számú, NAV Cégautóadó bevételi számlára.

A negyedévre fizetendő cégautóadó-ból levonható a személygépkocsi után az adóalany terhére az önkormányzati adóhatóság által megállapított gépjárműadó.

Levonásra a negyedév azon hónapjaira jutó gépjárműadó esetén van lehetőség, amelyben a személygépkocsi utáni cégautóadó- és gépjárműadó-kötelezettség egyaránt fennállt, feltéve, hogy az adóalany a gépjárműadó-fizetési kötelezettségének határidőben eleget tett.

Abban az esetben nem merülne fel a cégautóadó-fizetési kötelezettség, ha a magánszemély a kapott költségtérítéssel szemben nem számolna el költséget (erről nyilatkozna a munkáltatónak), azaz a munkáltató a költségtérítést is a bérre vonatkozó közterhek levonásával, megfizetésével számfejtene és vallaná be.

Ezt a lehetőséget nyilvánvalóan akkor érdemes választani, ha a költségtérítés összege után fizetendő közterhek összege kevesebb, mint a gépjárműadóval csökkentett cégautóadó.

Például, ha az élettárs személygépkocsijának teljesítménye, gyártási éve alap-

ján az adott havi cégautóadó 7700 forint, az adott hónapra eső gépjárműadó 1250 forint, az élettársnak 6450 forint lesz a kötelezettsége, ha a magánszemély tételes költségelszámolást választ a kapott költségtérítéssel szemben.

Ha az adott hónapban ezer kilométer futásteljesítmény alapján 9,5 l/100 km üzemanyag-fogyasztási norma és 356 forint/liter üzemanyagár figyelembe vételével a költségtérítés összege 33 820 forint, annak bérként történő számfejtése esetén a magánszemélyt terhelő szja és járulék $33\,820 \times (0,15 + 0,185) = 11\,330$ forint, a munkáltatót terhelő közteher $33\,820 \times (0,22 + 0,015) = 7948$ forint, vagyis az összes közteher 19 278 forint. Ebben az esetben érdemes a tételes költségelszámolást választani és a cégautóadót megfizetni.

Ugyanakkor, ha az adott hónapban száz kilométer futásteljesítmény alapján 9,5 l/100 km üzemanyag-fogyasztási norma és 356 forint/liter üzemanyagár figyelembe vételével a költségtérítés összege 3382 forint, annak bérként történő számfejtése esetén a magánszemélyt terhelő szja és járulék $3382 \times (0,15 + 0,185) = 1133$ forint, a munkáltatót terhelő közteher $3382 \times (0,22 + 0,015) = 795$ forint, vagyis az összes közteher 1928 forint, mely esetben nyilvánvalóan ésszerűbb a költségtérítést bérként számfejtetni.

Surányi Imréné okleveles közgazda

Transzferár-nyilvántartási kötelezettség

Az elmúlt két évet figyelembe véve a létszámunk meghaladta az 50 főt, de sem az árbevételünk, sem a mérlegfőösszegünk nem érte el a 10 millió eurót, és 100 százalékos állami tulajdonú társaság vagyunk. 2016. október 1-jétől új anyacégünk van, amely szintén 100 százalékosan állami tulajdonú, de a paraméterek alapján már transzferár-nyilvántartás vezetésére kötelezett. Leányvállalatként kell-e transzferár-nyilvántartást vezetnünk? Az anyacégünk szerint igen. Ha igen, akkor mi az indok, illetve ha nem, akkor mire hivatkozhatunk?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA

Az állami tulajdonban lévő cégekre e tekintetben speciális szabályok vonatkoznak.

A kkv-törvény 3. paragrafusának (4) bekezdése értelmében nem minősül kkv-nak az a vállalkozás, amelyben az állam vagy az önkormányzat közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedése – tőke vagy szavazati joga alapján – külön-külön vagy együttesen eléri vagy meghaladja a 25 százalékot.

Mivel a kérdésben 100 százalékos állami tulajdonú vállalkozásról van szó, a fentiek értelmében nem tekinthető kisvállalkozásnak, függetlenül a méretmutatói alakulásától.

A tao-törvény 18. paragrafusának (5) bekezdése a következőképpen definiálja a nyilvántartás-készítési kötelezettség alanyait: „az adóév utolsó napján kisvállalkozásnak nem minősülő gazdasági társaság, egyesülés, európai részvénytársaság, szövetség, európai szövetség és külföldi vállalkozó (kivéve a közhasznú non-profit gazdasági társaságot, és azt az adózót, amelyben az állam rendelkezik közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással)...”

Az állami tulajdonban lévő cégek tehát kivételt képeznek, nem alanyai a dokumentációs kötelezettségnek, így sem a kérdésben említett leánycég, sem pedig az anyavállalat nem köteles nyilvántartást készíteni/vezetni.

Érdemes felhívni ugyanakkor a figyelmet arra, hogy a szokásos piaci ár elve (Tao. 18. § (1) bekezdés) valamennyi kapcsolatos vállalkozások között megvalósult gazdasági eseményre vonatkozik, függetlenül attól, hogy fennáll-e a transzferárdokumentációs kötelezettség vagy sem. Ennek megfelelően az adóhatóság vizsgálhatja is az alkalmazott transzferárak piaciságát, és tehet megállapítást ennek kapcsán. Így, ha nagy értékű, esetleg komplex, nehezebben védhető árképzésszerű ügyleteket bonyolítanak a szóban forgó vállalkozások, akkor preventív jelleggel érdemes megfontolniuk a dokumentáció-készítést.

Gírászin János transzferárüzletágvezető, Niveus Consulting Group Kft.

Kiadó: Kiadja a HVG Kiadó Zrt.,

1037 Budapest, Montevideo utca 14. Telefon: (+36 1) 436-2001 (HVG központ), Fax: (+36 1) 436-2014, E-mail: adozona@adozona.hu

Termékmenedzser: Vörös Tünde

Felelős kiadó: Kékesi Zsuzsa, online divízióvezető